യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണപ്രകരണം-പൂർവാർധമ്)/സർഗം 24✓

ഭുശുണ്ഡ ഉവാച .

ഏകൈവ കേവലാ ദൃഷ്ടിർ/നിരാ-പായാ ഗത+ഭ്രമാ .
വി+ദ്യതേ സർവ-വി+ത്ത്വേഷു സർവ+ശ്രേഷ്ഠാ സമു+ന്നതാ .. 1

ആ+ത്മ-ചി+ന്താ സമസ്/താനാൻ ദുഃഖാനാ-മന്ത-കാരിണീ .
ചിര-സംഭൃത-ദുഃസ്വപ്ന/സംസാര+ഭ്രമ-ഹാരിണീ .. 2

നിഷ്കലങ്ക-മനോ-മാർഗ/വിപുലാങ്/ഗണ-ചാരിണീ .
തഥാ സമസ്ത-ദുഃഖാനാംഞ്ച് ചി+ന്താനർഥ/വിനാശിനീ .. 3

ജ്യോ+ത്സ്ന-യേവാ+ന്ധ-കാരാണാ/മല-മന്തഃഫ് പ്രജായതേ .
സാ സ്വാ+ത്മചി+ന്താ ഭഗവൻഥ്.സർവ-സംകല്പ-വർജിതാ .. 4

യുഷ്മദാ-ദിഷു സു+പ്രാപാ ദുഷ്/പ്രാപൈ/വാസ്മ-ദാദിഷു .
സമസ്ത-കലനാ-തീതം പരാംങ് കോടി-മുപാഗതമ് .. 5

പദമാ-സാദയ+ന്ത്യേതത്/കഥം സാമാന്യ-ബു+ദ്ധയഃ .
ആത്മ-ചിന്താ-വിലാസി+ന്യാസ്/തസ്യാഃസ് സ+ഖ്യോ മഹാമുനേ .. 6

കിംചിത്-സാ+മ്യ-മുപാ-യാതാ വിജ്ഞാന-ശശി-ശീതലാഃ .
ആത്മ-ചിന്താ-സമാ-നാനാംവ് വിവിധാനാം മുനീ+ശ്വര .. 7

ആ+ത്മ-ചിന്താ-വയ+സ്യാനാം മ+ധ്യാ-ദേക-തമാ മയാ .
സർവ-ദുഃഖ+ക്ഷയകരീ സർവ-സൗഭാഗ്യ-വർധിനീ .. 8

കാരണംഞ്ച് ജീവിത+സ്യേഹ+ പ്രാണചിന്താ സമാ+ശ്രിതാ .
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇ+ത്യു+ക്തവ+ന്തംവ് വിഹഗം ഭുശുണ്ഡം പുനര+പ്യഹമ് .
ജാന+ന്നപീദ-മ+വ്യ+ഗ്രഃഫ് പൃഷ്ടവാൻ/ക്രീഡയാ മുനിമ് .. 9

സർവ-സംശയ-വിച്ഛേദിൻ-ന+ത്യ+ന്ത-ചിര-ജീവിത .
യഥാർഥം ബ്രൂഹി മേ സാധോ+ പ്രാണ-ചിന്താ കിമു+ച്യതേ .. 6.1.24.10

ഭുശുണ്ഡ ഉവാച .

സർവ-വേദാന്ത-വേ+ത്താസി സർവ-സംശയ-നാശകഃ .
മാമേ-തത്/പരി-ഹാസാർഥം മുനേ പൃ+ച്ഛസി വായസമ് .. 11

അഥവാ ഭവതാ-മേവ ഭഗവൻ/പരി-ശി-ക്ഷിതുമ് .
പുനഃഫ് പ്ര+ത്യു+ത്തരാ-ണീദംങ് കാ മേ+ ക്ഷതി-രുപ+സ്ഥിതാ .. 12

ഭുശുണ്ഡ-ജീവിത-കരം ഭുശുണ്ഡ+സ്വാത്മ-ലാഭ-ദമ് .
ശൃണു+ പ്രാണ-സമാധാനംവ് വ+ക്ഷ്യ-മാണ-മിദം മയാ .. 13

പ+ശ്യേദം ഭഗവൻഥ്.സർവംൻ ദേഹ-ഗേഹം മനോ-രമമ് .
ത്രി+പ്രകാര-മഹാ+സ്ഥൂണംൻ നവ+ദ്വാര-സമാ-വൃതമ് .. 14

പു+ര്യഷ്ടക-കല+ത്രേണ ത+ന്മാ+ത്ര+സ്വ/ജനേ-ന ച .
അഹംങ്-കാര-ഗൃഹ+സ്ഥേന സർവതഃഫ് പരി-പാലിതമ് .. 15

അന്തഃഫ് പ+ശ്യസി സത്-കർണ/ശഷ്കുലീ-ച+ന്ദ്ര-ശാലികമ് .
ശിരോ-രുഹാ+ച്ഛാദന-വദ്-വിപുലാ+ക്ഷി/ഗവാ+ക്ഷകമ് .. 16

ആ+സ്യ+പ്രധാന-സു+ദ്വാര ഭുജ-പാർശ്-വോപ+മന്ദിരമ് .
ദന്താലി-കേസര+സ്രഗ്ഭിർ/ഭൂഷിത+ദ്വാര-കോടരമ് .. 17

അനാരതം രൂപ-രസ+സ്പർശന+ദ്വാര-പാലവത് .
സംകുലാ-ലോക-വലിതംൻ താരാ-ലിന്ദ-കൃത+സ്ഥിതി .. 18

രക്ത-മാംസ-വസാ-ദിഗ്ധം/ സ്നായു-സംതതി-വേഷ്ടിതമ് .
സ്ഥൂലാ+സ്ഥി/കാഷ്ഠ-സംബ+ദ്ധം സുകു-ഡയം സുസ-മാഹിതമ് .. 19

ഇഡാ ച പിങ്ഗലാ ചാ+സ്യ ദേഹ+സ്യ മുനി-നായക .
സു+സ്ഥിതേ കോമലേ മ+ധ്യേ പാർശ്വ-കോഷ്ഠേ നിമീലിതേ .. 6.1.24.20

പദ്മ+യുഗ്മ+ത്രയംയ് യ+ന്ത്ര-മസ്ഥി-മാംസ-മയം മൃദു .
ഊർധ്-വാധോ/നാല/മ+ന്യോ+ന്യ-മിലത്-കോമല+സദ്ദലമ് .. 21

സേകേന വികസത്-പത്രം സകലാ-കാശ-ചാരിണാ .
ചലന്തി തസ്യ പ+ത്രാണി മൃദു+ വ്യാപ്താനി വായുനാ .. 22

ചല+ത്സു തേഷു പ+ത്രേഷു സ മരുത്/പരി-വർധതേ .
വാതാ-ഹതേ ലതാ-പത്ര-ജാലേ ബഹി-രിവാ-ഭിതഃ .. 23

വൃദ്ധിംൻ നീതഃസ് സ നാഡീഷു കൃത്വാ+ സ്ഥാന-മനേകധാ .
ഊർധ്-വാധോ/വർത-മാനാസു ദേഹേ്+സ്മിൻ-പ്രസര+ത്യഥ .. 24

പ്രാണാ-പാന-സമാ-നാ+ദ്യൈസ്/തതഃസ് സ ഹൃദയാ-നിലഃ .
സംങ്-കേതൈഃഫ് പ്രോച്യതേ തജ്-ജ്ഞൈർ
വിചിത്രാ-ചാര-ചേഷ്ടിതൈഃ .. 25

ഹൃത്-പദ്മ-യ+ന്ത്ര+ത്രിതയേ സമസ്താഃഫ് പ്രാണ-ശക്തയഃ .
ഊർധ്-വാധഃഫ് പ്രസൃതാ ദേഹേ/ ചന്ദ്ര-ബിമ്ബാ-ദിവാം-ശവഃ .. 26

യാ+ന്ത്യാ-യാ+ന്തി വികർഷ+ന്തി ഹര+ന്തി വിഹര+ന്തി ച .
ഉത്പതന്തി പത+ന്ത്യാശു/ താ ഏതാഃഫ് പ്രാണ-ശ+ക്തയഃ .. 27

സ ഏഷ ഹൃത്-പദ്മ-ഗതഃഫ് പ്രാണ ഇത്യു+ച്യതേ ബുധൈഃ .
അസ്യ കാചി+ന്മുനേ ശക്തിഃഫ്/ പ്രസ്-പന്ദയതി ലോചനേ .. 28

കാചി+സ്പർശ-മുപാ-ദത്തേ കാചി+ദ്വഹതി നാസയാ .
കാചി-ദന്നംഞ്ജ് ജരയതി കാചി+ദ്വക്തി വചാംസി ച .. 29

ബഹു-നാത്ര കിമു+ക്തേന സർവ-മേവ ശരീരകേ .
കരോതി ഭഗവാ+ന്വായുർ-യ+ന്ത്രേഹാ-മിവ യാ+ന്ത്രികഃ .. 6.1.24.30

ത+ത്രോർധ്-വാധോ+ദ്വി/സംകേതൗ/ പ്രസൃതാ-വനിലൗ/ മുനേ .
പ്രാണാ-പാനാ-വിതി+ ഖ്യാതൗ/+ പ്രകടൗ/ ദ്വൗ/ വരാ-നിലൗ .. 31

തയോ-രനു-സര+ന്നിത്യം മുനേ ഗതി-മഹം സ്ഥിതഃ .
ശീതോഷ്ണ-വപുഷോർ/നിത്യംൻ നി+ത്യ-മമ്ബര-പാ+ന്ഥയോഃ .. 32

കലേ-വര-മഹായ+ന്ത്ര/വാഹയോഃശ് ശ്രമ-ഹീനയോഃ .
ഹൃദാ-കാശാർക-ശശിനോസ്/ത്വഗ്നീ-ഷോമ+സ്വ/രൂപയോഃ .. 33

ശരീര-പുര-പാല+സ്യ മനസോ രഥ-ച+ക്രയോഃ .
അഹംങ്-കാര/നൃപ+സ്യാ+സ്യ+ പ്രശ+സ്യേഷ്ട/തുരങ്-ഗയോഃ .. 34

തയോർ-മമാനു-സരതഃഫ് പ്രാണാ-പാനാഭി-ധാന-യോഃ .
ഗതിം ശരീര-മരുതോ/-രാശ-രീര-മരു+ദ്ധയോഃ .. 35

ജാ+ഗ്ര+ത്സ്വപ്ന/സുഷുപ്-തേഷു സദൈവ സമ-രൂപയോഃ .
സുഷുപ്ത/സംസ്ഥിത+സ്യേവ+ ബ്രഹ്മൻ ഗച്ഛ+ന്തി വാസരാഃ .. 36

സഹ+സ്ര/വിനി-കൃ+ത്താങ്/ഗാദ്/ബിസ-തന്തു-ലവാ-ദപി .
ദുർല+ക്ഷ്യാ വിദ്യ-മാനാപി ഗതിഃസ് സൂക്ഷ്മ-തരാ∫നയോഃ .. 37

അവിരത-ഗതയോർ-ഗതിംവ് വിദിത്വാ
ഹൃദി മരുതോ-രനു-സൃ+ത്യ ചോദിതാംൻ താമ് .
ന-പുന-രിഹഹി ജായതേ മഹാത്മൻ-
മുദിത-മനാഃഫ് പുരുഷഃഫ് പ്രണഷ്ട-പാശഃ .. 38

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ+മഹാരാമായണേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ പൂർവാർധേ ഭുശുണ്ഡോ-പാ+ഖ്യാനേ പ്രാണ-വിചാരണംൻ
നാമ ചതുർ-വിംശഃസ് സർഗഃ .. 24 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
18.11.2023